

Obsah

Porta Balkanica. 2015, vol. 7, iss. 1, pp. [2]-[3]

ISSN 1804-2449

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/135416>

Access Date: 08. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Italští Arbrešové:

krátký nástin jejich historie a současného postavení

Přemysl Vinš

Každý čtenář, kterému se do ruky dostala jakákoliv práce o dějinách nebo literatuře Albánců, se již pravděpodobně setkal s výrazy „Arbrešové“ nebo „arbrešští Albánci“. Zasvěcenější zájemci většinou správně tuší, že se jedná o označení pro skupiny etnických Albánců, kteří se v průběhu několika staletí, zejména v období od konce 15. do 18. století, usazovali v jižní části Apeninského poloostrova a na Sicílii, kde osidlovali málo zalidněné kraje a vytvářeli vlastní vesnice, které si v mnoha případech až do dnešní doby dochovaly svébytnou kulturní a jazykovou identitu. Nejčastěji se o Arbreších (albánsky arbëreshët, italsky gli arbëreshë, albanesi d'Itali, greco-albanesi, arbereschi) hovoří v souvislosti s albánským národním obrozením, jehož první impulsy lze sledovat právě u této komunity. Stejně tak rozmach albánské romantické literatury 19. století byl bytostně spojen s Arbreši a tvorba skupiny arbrešských spisovatelů patří mezi nejoceňovanější kapitoly albánsky psané literatury.

4

Útok na Zadar počas IV. križiackej výpravy

Peter Bučko

Križiacke výpravy predstavujú významný stredoveký fenomén, ktorý zarezonoval celou Európou. Ich percepčia je však často rozdielna od doby ich samotných počiatkov. Výpravami smerujúcimi predovšetkým na Blízky východ (1095–1291) a tiež ťaženiami proti osmanskej expanzii či husitom, sa zaoberalo veľké množstvo autorov. Známy francúzsky medievista Jacques Le Goff hodnotí výpravy ako bezúspešné expedície, ktoré pomohli zbohatnúť námorným republikám Benátkam a Janovu a jediným pozitívom výprav pre zvyšok Európy bola marhuľa (Le Goff 2005: 110). Iný pohľad na problematiku má ďalší francúzsky medievista Jean Richard, ktorý chápe výpravy ako politický fenomén európskych dejín (Richard 1999: xii). Križiackymi výpravami sa veľmi intenzívne zaoberal aj významný anglický historik a byzantológ Sir Steven Runciman, ktorého trojzväzkové dielo *A History of Crusades* dodnes patrí medzi klasické a zároveň najerudovanejšie práce v danej oblasti...

17

Slavnosti a lidová víra v Makedonii

Barbora Machová

Překládaný příspěvek shrnuje několik poznatků z terénního výzkumu v regionu Poreče v severozápadní Makedonii, konkrétně z vesnice Bitovo. Bitovo leží v nadmořské výšce 1200 m. n. m. v opštině Makedonski Brod, která patří mezi správní jednotky s nejmenší hustotou zalidnění v Makedonii a bývá řazena mezi takzvanou vnitřní periferii, zaostalé rurální regiony. V roce 2011 v obci žilo 43 stálých obyvatel. Všichni obyvatelé vyznávají pravoslavné křesťanství a hovoří makedonsky, s výjimkou jedné katolické Albánky, která se sem přivdala v roce 2007. Zdejší muži se živí prací v lese, chovem ovcí nebo jako profesionální řidiči, ženy se věnují především samozásobitelskému zemědělství; starají se o malá hospodářství čítající několik kusů dobytka a zeleninové zahrady.

27

Partyzánské příběhy**Schmittovská úvaha nad jednou knížkou pro mládež**

Jakub Žaba

Cílem této práce je nahlédnout sbírku povídek pro mládež *Partyzánské příběhy* (*Příče partizanke*, 1944) od Branka Čopíče, a to – trochu netradičně – skrze politickou vědu. Estetická a literárněhistorická hodnocení v této práci ustupují stranou a v popředí stojí politická rovina díla. Tento přístup jsem zvolil především proto, že kombinace dětské literatury či literatury pro mládež jako formy a partyzánského heroického boje jako obsahu vytváří literaturu s výjimečně silným politickým nábojem (socializace člověka skrze partyzánský mýtus) a nabízí se tak tento moment strukturovaněji uchopit a popsat.

39

Časopisy Československo-jihoslovenské ligy:**sonda do pramenů k dějinám meziválečných československo-jugoslávských styků**

Kateřina Kolářová

Cílem této studie je přiblížit čtenáři *Československo-jihoslovenskou ligu* a *Československo-jihoslovenskou revue* – časopisy, které jsou v dnešní době významným pramenem pro studium československo-jugoslávských styků a které v letech 1921–1939 vydával neméně významný spolek Československo-jihoslovenská liga (dále jen ČJL). Ráda bych tak v následujícím textu nejen zasadila časopisy do dobového rámce a popsala jejich důležitost v rámci zmíněného spolku, ale také popsala vývoj a strukturu těchto časopisů, přiblížila, jaké osobnosti chod redakce ovlivňovaly a na jaká témata byl kladen důraz.

47

Ylljet Aliçka: Příběh lásky

z albánštiny přeložil Přemysl Vinš

63

Slovinský literární večer s Branem Senegačnikem

Mateja Kosi

67

Pastevectví v umění/jako umění, pastevectví v životě/jako život**O vydání *Pasteveckého almanachu* (2012)**

Gabriela Fatková

73

Rozhovor: Ladislav Hladký

Redakce

81